

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **S., a.s. K.**, K., IČO : X., proti odporcovi **Z. V.-V. Ú. K., a.s.**, J., K., IČO : X., zastúpenému JUDr. A. F., advokátom v K., o **určenie trvania nájomného vzťahu**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 13 C 73/2005, o dovolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. júla 2008, sp.zn. 4 Co 185/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 30. júla 2008, sp.zn. 4 Co 185/2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I uznesením z 29. apríla 2008 č.k. 13 C 73/2005-119 neprerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 11 Cb 421/2001. Dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky pre prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Poukázal na to, že v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 11 Cb 421/2001 sa nerieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie v prebiehajúcom konaní súdu. V uvedenom konaní krajského súdu sa totiž rieši medzi navrhovateľom a odporcom spor o zaplatenie 335 790 USD s príslušenstvom z titulu vrátenia zloženej zálohy v súvislosti s uzavretou zmluvou o dielo č. X. na riešenie a výrobu časti linky na kontinuálne pozinkovanie oceľového pásu, keď konanie o zaplatenie 22 167 USD bolo v dôsledku čiastočného späťvzatia návrhu v tejto časti zastavené. V prejednávanej veci sa rieši otázka nájomného vzťahu medzi účastníkmi konania, týkajúca sa nehnuteľnosti zapísanej na LV č. X., katastrálneho územia K. S. ako parcela č. X., budova a parcela č. X..

Krajský súd v Košiciach na odvolanie navrhovateľa uznesením z 30. júla 2008 sp.zn. 4 Co 185/2008 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 11 Cb 421/2001 prerušil. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že medzi tými istými účastníkmi konania prebiehajú aj ďalšie konania vedené pod sp.zn. 10 C 161/2005, 26 C 347/2004, 13 C 192/2004, 10 C 161/2005 a 25 C 21/2007, ktoré boli všetky prerušené do právoplatného skončenia konania vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 11 Cb 421/01. Odvolací súd bol preto toho názoru, že ak už vo viacerých prípadoch došlo k prerušeniu konania a ide o rovnakých účastníkov, je : „zrejme ekonomického riešenia sporu“, aby aj táto vec bola prerušená do skončenia veci na Krajskom súde v Košiciach. Zároveň dal do pozornosti prvostupňovému súdu, že bude potrebné zvážiť aj prípadnú možnosť spojenia vecí podľa § 112 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dňa 6.10.2008 s poukazom na ustanovenie § 239 ods. 1 O.s.p. odvolanie odporca, ktorý žiadal, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Právne posúdenie veci odvolacím súdom považoval za neakceptovateľné. Poukázal na to, že v prerušených konaniach uplatňuje svoje finančné nároky za užívanie, resp. nájom nehnuteľnosti a aj navrhovateľ uplatňuje v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 11 Cb 421/2001 zaplatenie finančnej pohľadávky. Vzhľadom na možnosť vzájomnej úhrady započítaním má preto prerušenie konania vo veciach nájomného opodstatnenie. Celkom iná situácia je však v prejednávanej veci, v ktorej sa finančné nároky neuplatňujú, pretože sa koná o údajnom práve navrhovateľa užívať jeho nehnuteľnosť. Toto tvrdené právo nijako nesúvisí s otázkou zaplatenia 335 790 USD a krajský súd ani žiadnu spojitosť v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol.

Navrhovateľ sa k dovolaniu odporcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 239 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu vyplývajúcom z § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie odporcu je dôvodné.

Z ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. v znení do 15.10.2008 (ďalej len O.s.p.) vyplýva, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktoré ho viedlo k zmene rozhodnutia súdu prvého stupňa a k vyhoveniu návrhu v dovolaní napadnutej časti, nie je vecne správne.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06).

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007).

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Z ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. vyplýva, že pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na tú skutočnosť, že sama skutočnosť, že medzi tými istými účastníkmi konania prebiehajú ešte ďalšie súdne konania, ktoré boli prerušené, nespôsobuje bez ďalšieho možnosť aplikácie ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., t.j. možnosť prerušiť konanie aj v konkrétnej prejednávanej veci. Uvedené zákonné ustanovenie viaže totiž možnosť súdu prerušiť konanie nielen na ďalšie prebiehajúce konanie medzi tými istými účastníkmi konania, ale na tú skutočnosť, že v tomto ďalšom konaní sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Preto bude dôvodné prerušenie konania podľa tohto procesného ustanovenia napríklad v sporoch o zaplatenie nájomného, ak

sa v ďalšom konaní rieši základná otázka vzniku nájmu a podobne. Bez posúdenia toho, či v ďalšom konaní je riešená otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, je rozhodnutie súdu predčasné a založené na nesprávnom právom posúdení veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., ako tomu je v posudzovanej veci. Poukázať je potrebné aj na to, že samotný nezrozumiteľný odkaz odvolacieho súdu na : „zrejme ekonomického riešenia sporu“ je pre aplikáciu § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nepostačujúci.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné uviesť aj to, že pri zmene rozhodnutia podľa § 220 O.s.p. odvolací súd nahrádza svojím rozhodnutím rozhodnutie súdu prvého stupňa. Jeho zmeňujúce rozhodnutie musí preto obsahovať úplné a výstižné zdôvodnenie. I odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy uznesenia (§ 169 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. a § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 211 O.s.p.) je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných uznesení, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia uznesenia predovšetkým je preukázať správnosť uznesenia a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu., t.j. musí byť preskúmateľné. Tieto požiadavky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nespĺňa.

Z uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté aj inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). K takejto vade bol dovolací súd povinný prihliadnuť, i keď nebola uplatnená ako dôvod prípustného dovolania (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto svojím uznesením (viď § 243b ods. 4 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky

súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov) zrušil zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. februára 2009

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková